

ನಾಳ ಪರ್ಯಾಣ : ಎತ್ತ ?

ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಡವಿ ಬೀಳುವುದು ಸಹಜ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಕಾಲು ನೋಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ನೆನಪು ಅಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಮರೆಯಾಗದು. ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ, ಮತ್ತೆ ಎಡವದಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಡೆಯುವಾಗ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನೆಲ್ಲೋ ಮುಳುಗಿದ್ದರೆ, ವಿಚಲಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಉದ್ವೇಗಭರಿತವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಎಡವಿ ಬೀಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ನೋವುಂಡರೂ ನಮಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇತಿಹಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಹೀಗೆ. ಇಡೀ ಮಾನವನ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಮಾನವ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ದುರಂತಗಳು ಸಂಭವಿಸಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ - ಯುದ್ಧಗಳು. ಒಂದು ದೇಶದ ಇಡೀ ಜನಜೀವನವೇ ಅದರಿಂದಾಗಿ ತತ್ತರಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಸಾವುನೋವು, ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು, ಆಂತರಿಕ ಕಲಹ, ಬಡತನ ಮುಂತಾದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲಿನಂತಾಗಲು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಯುದ್ಧಗಳು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಕಾಡು ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲೇ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದಿವೆ; ಅದರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳು, ಜನಾಂಗಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ನಾಶವಾಗಿವೆ. ದೇಶ-ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಯುದ್ಧಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ, ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನೇ ಆವರಿಸುವ ಕೆಲವು ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳೂ ನಡೆದಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಭೀಕರವೆನಿಸುವ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ಮಹಾಭಾರತ ಯುದ್ಧ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ನಡೆದಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ನಡೆದರೂ ಮಾನವನು ಕಲಿತದ್ದೇನು? ಎಚ್ಚರಿಕೆಯ ನಡಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಡವುತ್ತಲೇ ಸಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆ? ಒಂದು ಕ್ಷಣ ನಿಂತು, ನೋವಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ತಪ್ಪನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮಾಡದಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸುವುದು ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಕರವೇ?

ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ

ಜಗತಿನಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಅತಿವೃಷ್ಟಿ-ನೆರೆ, ಕಾಡ್ಗಿಚ್ಚು, ಸುನಾಮಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅದರಿಂದಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯ

ವಾದವುಗಳು. ಎಷ್ಟೇ ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿದರೂ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಎಲ್ಲವೂ ಕೈಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯುದ್ಧ ಹಾಗಲ್ಲ. ಅದು ಕೇವಲ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ದುರಂತ. ಎಲ್ಲ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಮಾನವ ಹೆಣಗಳ ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ 'ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಇದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸು ಎಷ್ಟೊಂದು ಚಂಚಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಾಗಿಯೂ, ಮಾನವನೇಕೆ ಅಷ್ಟು ಚಂಚಲ? ಅಷ್ಟು ದುರ್ಬಲ?

ಮನಸ್ಸು ಮಾನವನಿಗಿರುವ ಅಸಾಧಾರಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೌದೆ? ಅದೇ ಅವನ ದೌರ್ಬಲ್ಯವಲ್ಲವೇ? ಅವನ ಎಲ್ಲ ದುರಂತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ? ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜೀವಿಗಳೂ, ಸಸ್ಯ ಹಾಗೂ ಜಡವಸ್ತುಗಳೂ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ಎಲ್ಲವಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನ; ತನ್ನದಾರಿಯೇ ಬೇರೆ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಎಲ್ಲವೂ ತನಗಾಗಿ, ತನಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಎಂಬ ಧೋರಣೆ. ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕಾಗಿ ಇಡೀ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡ, ಎಲ್ಲಯವರೆಗೆ? ಪ್ರಕೃತಿಯ ಸಹಜ-ನೈಸರ್ಗಿಕ-ಜೀವಜಾಲ ಸೊರಗಿ ಹೋಗಿ, ವಿಶ್ವವೇ ತಲ್ಲಣಗೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ. ಇಡೀ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ (ಇಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ) ನಮ್ಮ ಭೂಮಿಯೊಂದೇ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಬದುಕಲು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ಅಮೂಲ್ಯ ಪೃಥಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನಿಂದಾಗಿಯೇ ಜೀವಿಗಳ ಬದುಕು ದಾರುಣವಾಗಿದೆ; ಎಷ್ಟೋ ಜೈವಿಕ ವರ್ಗಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ. ಮಾನವನಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅರಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ, ಆದರೆ ತಾನು ಎಸಗುತ್ತಿರುವ ತಪ್ಪು ಅವನಿಗೆ ಕಾಣದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ? ತನ್ನ ತಪ್ಪು ಹೆಜ್ಜೆಯಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಬದುಕು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ವಾಸ್ತವ ಅವನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೇ? ಕಂಡರೂ ಅದರತ್ತ ನೋಡದೆ, ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥವನ್ನೇ ಸಾಧಿಸುವ ಧಾಷ್ಟ್ಯವೇ?

ಮೂಲ ಕಾರಣವೇನು?

ಪದೆ ಪದೇ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ, ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ನೋವು ತಿನ್ನುವ ಮಾನವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಯಾವುದು? ಅನು

ಭವಗಳನ್ನು ನೆನಪಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮನಸ್ಸಂತೂ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ, ಅಷ್ಟೆ. ಮನಸ್ಸನ್ನು ಬೇಕಾದಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿಯೇ ಎಲ್ಲ ಅವಾಂತರಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು. ಆಹಂಕಾರ, ಇಚ್ಛಾಶಕ್ತಿ, ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವ-ಇವೆಲ್ಲವೂ 'ನಮ್ಮನ್ನು' ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ತೊಂದರೆಗಳೂ ಇಲ್ಲೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ನಾನು, ನನ್ನದು, ನನ್ನವರು - ಈ ಭಾವನೆ ಮಾನವನ ಒಟ್ಟು ಜೀವನವನ್ನೇ ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಶಕ್ತಿ. ಇದನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ ಸ್ವಾರ್ಥ, ಬಯಕೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಮುಂದುವರಿಯಲಾರದು. ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೂ, ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಮಸ್ತ ಜೀವಿಗಳಿಗೂ (ಅವುಗಳಿಗೆ ಅರಿವು ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ) ಈ ಭಾವನೆ ಸಾಮಾನ್ಯ. ಆದರೆ ಮಾನವನ ವಿಶೇಷತೆ - ಅವನು ಈ ಭಾವನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಜೋಡಿಸಿ, ಬುದ್ಧಿಯ ಮೂಲಕ ಅರಿತು ಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸು ಎರಡೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ: ಭಾವಿಸುವುದು, ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ - ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೂ, ಅನಾಹುತಗಳಿಗೂ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಇದೊಂದೇ - ಮನಸ್ಸಿನ ತಪ್ಪು ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಭಗವಂತ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅರಿಯುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಬಾರಿ ಅರಿವು ತಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಿ, ತಪ್ಪು - ಈ ಎರಡೂ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡವು.

ಮನಸ್ಸು ತಪ್ಪಾಗಿ ಭಾವಿಸುವುದೇಕೆ? ಅದು ಸರಿಯಾದದ್ದನ್ನೇ ತಿಳಿಯಬಹುದಲ್ಲ? ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಭಗವಂತನೇ ಅದನ್ನು ದೋಷಪೂರಿತವನ್ನಾಗಿ ರಚಿಸಿಬಿಟ್ಟನೆ? (ಕಠೋಪನಿಷತ್ತಿನ - 'ಭಗವಂತ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ದೋಷಪೂರಿತವಾಗಿಯೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ' ಎಂಬ ಮಾತು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ). ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿನ ರಚನೆ ಎಂಥದು ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಹೀಗೆ ಭಾವಿಸಲು ಕಾರಣವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯೋಚನೆ, ನಿರ್ಧಾರ, ನೆನಪು - ಈ ಮೂರೂ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ, ಚಿತ್ತ, ಆಹಂಕಾರ - ಎಂದು ನಮ್ಮ ಅಂತಃಕರಣ (ಒಳಗಿನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳು)ಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇವುಗಳೇ ನಾವಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಉಪಕರಣಗಳು. ಹಾಗಿದ್ದರೆ 'ನಾವು' ಯಾರು? ನಮ್ಮ ಒಳಗಿರುವ ಆತ್ಮ - ಅಂದರೆ ನಾವು ಈ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ 'ವ್ಯಕ್ತಿ.' ಒಂದು ವಸ್ತು ಅಥವಾ ವಿಷಯವನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು 'ನಮ್ಮ' ಪ್ರಯತ್ನ, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ 'ನಾವು' ಎಂಥವರು ಎಂಬುದೇ ಈ ಎಲ್ಲ ಗೊಂದಲಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ; ಕೇವಲ ಮನಸ್ಸು ಅಲ್ಲ.

ನಾನು, ನನ್ನದು, ನನಗೆ, ನನ್ನವರು - ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಇದರಾಚೆಗೆ ಚಿಂತಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಒಂದು ಕಥೆ

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಹಸು 'ಹಂಬಾ' 'ಹಂಬಾ' (ಅಂದರೆ 'ನಾನು-ನಾನು') ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ತನಕವೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟಗಳ ಪರಂಪರೆ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಮಾನವ ಅದನ್ನು ದುಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಹೊಡೆಯುತ್ತಾನೆ; ಸತ್ತ ಮೇಲೂ ಅದರ ಚರ್ಮದಿಂದ ನಗಾರಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅದರ ನರಗಳಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಬಲ್ಲಿನಿಂದ ಹತ್ತಿ ತಯಾರಿಸುವಾಗ ಅದು 'ತುಹ್ಲಾ' ಎಂದು (ಅಂದರೆ 'ನೀನು') ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆಗ ಅದರ ಕಷ್ಟಗಳು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಮಾನವನು ಯಾವಾಗ 'ನಾನು' ಎಂಬುದನ್ನು ದಾಟಿ ಹೋಗಿ, 'ನೀನು' ಅಥವಾ ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಇರುವ ಜಗತ್ತನ್ನು, ಇತರರನ್ನು ನೋಡಲಾರಂಭಿಸುತ್ತಾನೋ, ಆಗ ಅವನಿಗೆ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತು ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೃದಯ ವಿಶಾಲವಾಗುತ್ತದೆ. ದೈವೀಭಾವ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥ ಭಾವದಿಂದಲೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಶಾಂತಿ, ನೆಮ್ಮದಿ, ಆನಂದ ಇವು ನಿಜವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವುವು. ಇದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಧರ್ಮ, ತತ್ತ್ವ ಹಾಗೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ. ಇದನ್ನು ಅರಿತು ಆಚರಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಸಾಧು, ಸಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೇ ಆದರ್ಶವಾಯಿತು. ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಈ ಆದರ್ಶ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರುಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳೇ ಮಾನವನನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸಿತು.

ಮರೆತು ಹೋಗುವ ಸತ್ಯ

ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಸತ್ಯದ ಹಾದಿ ಗೋಚರಿಸಿದೆ. ಸಹಸ್ರಾರು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆಯೇ ಮಾನವನಿಗೆ ದೈವೀ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಅರಿವು, ಮಾನವನ ಇತಿಮಿತಿ, ಪ್ರಪಂಚದ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಕಲ್ಪನೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾರೋ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಹಾತ್ಮರು ಕಂಡ ಈ ಸತ್ಯಗಳು ಜನರೆಲ್ಲರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಮಾನವ ಸಮುದಾಯವೇ ಆ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗಲು ಕಲಿತದ್ದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ. ಒಬ್ಬ ರಾಮ, ಕೃಷ್ಣ, ಬುದ್ಧ, ಶಂಕರ ಇಡೀ ಜನತೆಗೆ ಆದರ್ಶದ ಜೀವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರು.

ಆದರೆ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಜನಜೀವನದ ಗತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದಿವೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ, ಉದ್ಯಮ, ನಗರೀಕರಣ, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇವುಗಳೇ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸಿವೆ. ಸ್ವಾರ್ಥ, ಪೈಪೋಟಿ ಇವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸುವ 'ಆಧುನಿಕತೆ'ಯಲ್ಲಿ ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಬದುಕಿನ ಶಾಶ್ವತ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಇಂಗಿಹೋಗುತ್ತಿವೆ.

ಜಾಗತಿಕ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳಾದ ಬಳಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಪ್ರಧಾನ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮನಗಂಡವು. ಇನ್ನೊಂದು ಮಹಾಯುದ್ಧವಾಗದಂತೆ ತಡೆಯಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ (UN) ರಚನೆ, ಜಾಗತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ, ಜಾಗತಿಕ ನಿಶ್ಚಿತ ಕರಣ ಒಪ್ಪಂದಗಳು - ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮಹತ್ತರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಾದವು.

ದವು. ಆದರೆ ಇವುಗಳಿಂದ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಷ್ಟೇ ಆಗಿವೆ. ಯುದ್ಧೋನ್ನಾದ, ಆರ್ಥಿಕ ದುರಾಸೆ, ಪೈಪೋಟಿ, ಮಾರಕವಾದ ಕೌರ್ಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣ ದಂತಹ ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ, ಮೂಲಭೂತವಾದ, ದೇಶಗಳ ನಡುವಿನ ಆಂತರಿಕ ಕಲಹಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಇಂತಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇಶದ ರಕ್ಷಣೆ, ಸೈನಿಕ ಸಿದ್ಧತೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಥಮ ಆದ್ಯತೆ ಅನಿವಾರ್ಯ. ಆದರೆ ರಕ್ಷಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೇರೆ, ಯುದ್ಧೋನ್ನಾದ ಬೇರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ದೇಶಗಳು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವ ಸಂಗತಿಯಿದು: ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಪರಿಹಾರವಾಗುವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಇದ್ದರೂ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ; ಯುದ್ಧ ನಡೆದೇ ತೀರ ಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವು ಅವರದು.

ಇವುಗಳಿಂದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಸಾಬೀತಾಗುವ ಸಂಗತಿಯಿದು: ಮಾನವನು ತನ್ನ ಗಾಯಗಳಿಂದ ಕಲಿತಿಲ್ಲ, ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ನೋವುಗಳನ್ನೂ ಮೀರಿ ಅವನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ವನಾಶದಿಂದಲೇ ಮಾನವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆಯೇ?

ಭಾರತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾರಿದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧಭೂಮಿಯಲ್ಲೇ ಭಗವಂತನ ಅಮರವಾಣಿ ಬಿತ್ತರಗೊಂಡ ನಾಡು ನಮ್ಮದು. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆತ್ಮನಂತೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿದ್ದು, ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹೇಗೋ, ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲೂ ಅಚಲವಾಗಿ ನಿಂತಿದೆ. ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ, ನಮ್ಮದಿ ಮಾತ್ರ ನಮಗೆ ಸಾಲದು; ಇತರರನ್ನೂ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿರಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇವೆ. ನಿಃಸ್ವಾರ್ಥಭಾವ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ, ಸಾಮರಸ್ಯದ ಬದುಕು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉಸಿರಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸುವರೆ? ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವರೆ? ನಮ್ಮ ದೇಶವೂ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಅಥವಾ ಇತರ ದೇಶಗಳಂತೆ ಭೌತಿಕ ಸುಖ ಭೋಗಗಳ ಹಿಂದೆ ಧಾವಿಸುವುದೇ? - ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ: ಜಗತ್ತು ಎಷ್ಟೇ ಬದಲಾದರೂ, ಕೆಟ್ಟ ಮಂದಿ, ಕೆಟ್ಟ ಭಾವನೆ, ದುಷ್ಟ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆ; ಒಳಿತು-ಕೆಡುಕಿನ ಹೋರಾಟ ನಿರಂತರ ನಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಆದರ್ಶ ಮಾತ್ರ ಎಂದಿಗೂ ಉನ್ನತವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ, ಆದರ್ಶ ಇಂದಿಗೂ ಉನ್ನತವಾಗಿದೆ, ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದ ಜೀವನಶೈಲಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕವಾಗಿರುವುದೇ ಅದರ ಶಕ್ತಿಯೆನ್ನಬೇಕು.

ಮಾನವನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದೇನು?

ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಇತಿಹಾಸದ ಪಾಠಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದಿದ್ದರೂ, ಘೋರ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ, ಅದೇಕೆ? ಮಾನವನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಜೀವನದ ಗುರಿ, ಜೀವನದ ರೀತಿನೀತಿ, ತಾನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುವ ವಸ್ತು - ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗದಿರುವುದೇ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆಬರೆ, ವಸತಿ ಇಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನಂತೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಹೊಂದಲೇಬೇಕು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಅದರಾಚೆಗೆ ನಾವು ಗಳಿಸುವ, ಕೂಡಿ ಹಾಕುವ ವಸ್ತುಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ, ಅವು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ದುರಾಸೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ, ಶೋಕಿ ಜೀವನದ ಮೋಹಕತೆಗಳಿಗಂತೂ ಕೊನೆಯೇ ಇಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಹಣ, ಸೊತ್ತು, ಅಧಿಕಾರಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಅಮಾನವೀಯ ಸ್ವಭಾವಗಳಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಅಮಾಯಕರು ನರಳುವುದನ್ನು ಜಗತ್ತು ಕಂಡಿದೆ. ಅಸಮಾನತೆ, ಶೋಷಣೆ, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗಳು ಯಾವ ಕಾನೂನಿನ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಕಾಣದೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ವಿಕೃತಿಗಳು ದಿನೇ ದಿನೇ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಆಧುನಿಕತೆ ಎನ್ನಬೇಕೆ? ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಬದುಕಿನ ಲಕ್ಷಣಗಳಾದ ಆನಂದ, ನಮ್ಮದಿ, ಶಾಂತಿ, ಸೌಹಾರ್ದಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾದವು? ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಡೊಂಬರಾಟಗಳು ಯಾವ ಉನ್ನತ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವುವು?

ಇವೆಲ್ಲ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ಕೇಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ: ಮಾನವನಿಗೆ ಬೇಕಾದುದೇನು? ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಮನುಷ್ಯನ ಮೂಲಗುಣವೇ ಅನಂತವೂ ಶಾಶ್ವತವೂ ನಿತ್ಯವೂ ಆದ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಸುವುದು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾಣುವುದು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ - ಅದೇ ಅವನ ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಸತ್ಯವನ್ನರಸಬೇಡ, ಬೇರೆಲ್ಲೂ ಸುಖವನ್ನರಸಬೇಡ; ಅದು ನಿನ್ನ ಒಳಗೆಯೇ ಅಡಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆಗಲೇ ನಿನ್ನ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಪ್ರಯಾಣ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವುದು. ವೇದಾಂತ ಸಾರುವ ಈ ಸಂದೇಶವನ್ನೇ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಮಿತಿಗಳ, ಎಲ್ಲ ಕೆಡುಕುಗಳ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ಅನರ್ಥಗಳ ಬೇರನ್ನು ಕಿತ್ತೆಸೆಯಲು ಮಾನವನಿಗೆ ಇರುವುದು ಇದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ.

✱

ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

೧	ಶನಿವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೨	ಭಾನುವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ಸುಬೋಧಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೪	ಮಂಗಳವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ವಿಜ್ಞಾನಾನಂದ ಜಯಂತಿ
೧೫	ಶನಿವಾರ	ಏಕಾದಶಿ
೨೯	ಶನಿವಾರ	ಸ್ವಾಮಿ ಪ್ರೇಮಾನಂದ ಜಯಂತಿ